

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 1P/165/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8422202048
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Dulina
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2023:8422202048.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudcom JUDr. Tomášom Dulinom v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX, D. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX, E. B., nar. XX.XX.XXXX, F. B., nar. XX.XX.XXXX, G. B., nar. XX.XX.XXXX a H. B., nar. XX.XX.XXXX, všetky bytom I. XXX, všetky zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, deti rodičov - matky J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, a otca E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, t.č. ÚVTOS Prešov, za účasti E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XXX a Centra pre deti a rodiny A. B., o návrhu matky na zrušenie náhradnej starostlivosti nad maloletými deťmi, takto

rozhodol:

Zrušuje náhradnú osobnú starostlivosť starého otca E. B., nar. XX.XX.XXXX, nariadenú uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 1P/73/2022 - 25 zo dňa 13.09.2022 nad mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX a rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 1P/184/2019 – 63 zo dňa 18.06.2020 nad mal. F. B., nar. XX.XX.XXXX, G. B., nar. XX.XX.XXXX a H. B., nar. XX.XX.XXXX.

Zrušuje ústavnú starostlivosť Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, nariadenú uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/73/2021 - 38 zo dňa 20.09.2021 nad mal. D. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX a E. B., nar. XX.XX.XXXX.

Maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX, D. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX, E. B., nar. XX.XX.XXXX, F. B., nar. XX.XX.XXXX, G. B., nar. XX.XX.XXXX a H. B., nar. XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľka dňa 03.11.2022 podala návrh na tunajší súd, ktorým žiadala o zrušenie náhradnej starostlivosti nad maloletými deťmi starým otcom a CDR Spišská Belá.

Podaný návrh odôvodnila tým, že uznesením Okresného súdu Kežmarok č.k. 1P/73/2022 – 25 zo dňa 13.09.2022 boli jej maloleté deti A. a C. zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca E. B.. Uznesením Okresného súdu Kežmarok č.k. 5P/73/2021 – 38 zo dňa 20.09.2021 boli maloleté deti navrhovateľky D., A. a E. zverené do ústavnej starostlivosti CDR Spišská Belá. Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č.k. 1P/184/2019 – 63 zo dňa 18.06.2020 boli maloleté deti navrhovateľky E., G., F., G. a H. zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca E. B.. Dôvodom umiestnenia a zverenia mal. detí bolo to, že sa obaja rodičia nachádzali v ÚVTOS. Navrhovateľka bola dňa 29.09.2022 podmienene prepustená z ÚVTOS, s trvaním podmienky po dobu 24 mesiacov. Otec sa stále nachádza v ÚVTOS. v marci 2023 si môže požiadať o podmienene prepustenie. Matka sa vrátila do svojej

domácnosti a ako matka sa chcem starať o svoje mal. deti. preto chce, aby sa vrátili ku nej. Na základe uvedených skutočností je v záujme mal. detí, aby vyrastali v prostredí svojich rodičov, v prostredí, ktoré dobre poznajú.

Súd lustráciou v registri ZVJS zistil, že navrhovateľka sa toho času nenachádzaj v evidencii ZVJS. Otec v zmysle lustrácie vykonáva trest odňatia slobody v ÚVTOS Prešov, s termínom ukončenia dňa 19.11.2024

Uznesením č.k. 1P/165/2022 – 18 zo dňa 05.01.2023 súd ustanovil maloletých deťom procesného opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny na zastupovanie v konaní.

V zmysle komplexného vyhodnotenia individuálneho plánu rozvoja osobnosti detí, vypracovaného CDR Spišská Belá dňa 06.12.2022, podkladom umiestnenia maloletých detí do CDR bolo rozhodnutie Okresného súdu Kežmarok, a to z dôvodu, že rodičia vykonávali nepodmienečný trest odňatia slobody. Bytové, rodinné a sociálne pomery rodiny sa nezmenili. Otec sa stále nachádza v ÚVTOS. Matka bola v mesiaci september prepustená z výkonu trestu. Matka podala návrh na zrušenie náhradnej starostlivosti. V rámci odporúčania formy NRS CDR uvádza: sanácia rodinného prostredia za účelom udržania kontaktu s rodinou počas pobytu v CDR a vytvorenia vhodného prirodzeného prostredia na návrat mal. detí.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny predložil súdu správu o účinkoch prijatých opatrení zo dňa 13.01.2023, z ktorej vyplýva, že dôvodom zverenia mal. detí bolo, že obaja rodičia sa nachádzali v ÚVTOS, matka na trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a otec na trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov. Otec sa t. č. ešte stále nachádza v ÚVTOS, matka bola v mesiaci september 2022 z ÚVTOS prepustená a dňa 3. 11. 2022 si podala návrh na zrušenie ÚS k mal. deťom D., A. a E. a o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nad mal. F., G., A., C. a H., t. č. zverené starému otcovi E. B., ktorému sa navyše zhoršil zdravotný stav, nedávno prekonal infarkt. Rodinné, bytové a sociálne pomery v domácnosti starého otca sa výrazne nezmenili. Starý otec býva spolu s mal. deťmi v prízemných priestoroch bytovky v osade v I., kde spolu s nimi býva aj ďalší syn pána B.. Domácnosť pozostáva z dvoch miestností, jedna miestnosť slúži ako kuchyňa, kde spí starý otec a druhú miestnosť obývajú mal. deti B. a syn K. s manželkou J.. Domácnosť je zariadená štandardným nábytkom, udržiavaná na strednej hygienickej úrovni. V domácnosti je zavedená elektrická energia, vykurovaná je pieckou na tuhé palivo. Vodu rodina čerpá z obecného hydrantu v osade. Na základe nášho dožiadania nám Obec Podhorany uviedla naštrbené susedské a rodinné vzťahy, nadmernú hlučnosť a hádky kvôli nadmernému používaniu alkoholu v domácnosti. So starostlivosťou o mal. deti starému otcovi pomáhajú družky jeho synov. Starý otec mal. detí pán E. B. zabezpečuje starostlivosť a opateru mal. detí podľa svojich možností a schopností. Domácnosť matky J. B. sa nachádza v susedstve domácnosti starého otca z vonkajšej strany bytového domu. Ide o murovanú prístavbu pri bytovke, ktorá pozostáva z jednej veľkej miestnosti, zariadená štandardným nábytkom – jeden rozťahovací gauč a matrace, jedna väčšia skrinka, miestnosť vykurovaná pecou na tuhé palivo, hygiena na primeranej úrovni, elektrická energia zavedená. Okrem toho majú rodičia J. a E. ešte dve dospelé deti, syn E. sa aktuálne nachádza v ÚVTOS a dospelá dcéra G. sa vydala a má vlastnú rodinu. Spolu so svojim manželom L. B. si v roku 2022 podali návrh o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti svojich mladších súrodencov mal. D., A. a E., ale po letnom pobyte v auguste 2022 sa navrhovateľ odvolal a uviedol, že starostlivosť o mal. deti nezvláda a nechce sa o nich starať. Na základe tohto odvolania Krajský súd zmenil rozsudok tak, že návrh na zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti L. B. a G. B. zamietla.

Obec Podhorany v správe zo dňa 11.01.2023 uvádza, že rodina B. žije v garáži pristavenej ku bytovke. Garáž je vybavená pecou na tuhé palivo, posteľou a kuchynskou linkou. Počas šetrení bola domácnosť vždy v rámci možností uprataná. Rodina je nemajetná. Matka je toho času v evidencii ÚPSVaR, bez príjmu. Otec je toho času v ÚVTOS Prešov.

Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré na nedostavila osoba, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, a to starý otec E. B., ktorý svoju neúčast' neospravedlnil včas vážnymi dôvodmi ani nežiadal o odročenie pojednávania. Zvyšní účastníci boli na pojednávaní prítomní, pričom u všetkých predvolaných osôb bola zachovaná lehota na prípravu na pojednávanie. Súd uznesením vyhlásil, že sa bude pojednávať v neprítomnosti starého otca maloletých detí.

Súd vykonal dokazovanie, oboznámením sa s návrhom, lustráciami účastníkov v registri obyvateľov, registri Zboru väzenskej a justičnej stráže, rodnými listmi mal. detí, správou obce Podhorany, správou ÚPSVaR, správou CDR Spišská Belá, obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu.

Navrhovateľka na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu. Chce, aby jej boli deti vrátené do osobnej starostlivosti. Deti boli v náhradnej starostlivosti, pretože bola vo výkone trestu odňatia slobody, do 29.09.2022. V súčasnosti býva v dome v I., so svojou dcérou a s jej mal. deťmi. E. B., ktorému sú maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, mal túto sobotu infarkt, preto sa dnes nedostavil. V súčasnosti sa o deti stará navrhovateľka a zvláda to.

Otec na pojednávaní uviedol, že s podaným návrhom súhlasí. Chce, aby deti boli zverené žene. Dňa 19.03.2023 mu uplynú 2/3 trestu, vtedy požiada o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V prípade ak mu bude vyhovené, vráti sa domov, kde budem matke pomáhať s výchovou detí a so všetkým čo bude treba. Ak jeho žiadosti o podmienené prepustenie nebude vyhovené, trest bude vykonávať do 19.11.2024. Navrhovateľka sa podľa jeho poznatkov dokáže postarať o maloleté deti.

Procesná opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že s podaným návrhom súhlasí, nakoľko sa matka maloletých detí po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody vrátila do svojej domácnosti, kde sa chce starať o svoje deti a postupne sa snaží robiť kroky na návrat detí domov. Zaevidovala sa ÚPSVaR ako uchádzač o zamestnanie. Bolo zistené, že obýva murovaný dom pri bytove, ktorá je zariadená štandardným nábytkom - veľký rozťahovací gauč, matrace. V domácnosti je zavedená elektrická energia, je vykurovaná pecou na tuhé palivo. Rodina preukázala dostatočné zásoby dreva a potravín. Hygiena bola na primeranej úrovni. Starému otcovi, ktorý má deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti sa zhoršil zdravotný stav, prekonal infarkt, momentálne nedokáže zabezpečovať deťom potrebnú opateru. Do rodiny odporučili spoluprácu s CDR Spišská Belá, ktoré im bude v tejto situácii nápomocné, ako aj terénni pracovníci. So starostlivosťou o maloleté deti bude pomáhať matke aj otec, ak sa vráti, ďalej dcéra G. s manželom. Vzhľadom na uvedené informácie procesný opatrovník súhlasí so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti a ústavnej starostlivosti.

Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej účastník) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

V zmysle § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej Zákon o rodine), v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Dvomi z foriem náhradnej starostlivosti je náhradná osobná starostlivosť a ústavná starostlivosť.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

Podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa dominuje záujem dieťaťa. Súd mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že matka maloletých detí po návrate z výkonu testu odňatia slobody maloletým deťom (ktoré boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca) zabezpečuje starostlivosť a stará sa o ne. Tak matka ako aj maloleté deti sa opätovne začlenili do rodinného prostredia, žijú v spoločnej domácnosti, pričom v starostlivosti o maloleté deti má prisľúbenú pomoc svojej dcéry, jej manžela a pomoc jej poskytne aj CDR Spišská Belá v súčinnosti s terénnymi pracovníkmi.

Súd má zato, že je v záujme maloletých detí, aby sa obnovilo ich prirodzené rodinné prostredie a opätovne boli zverení do osobnej starostlivosti svojich rodičov, nakoľko matka a otec ako rodičia sú ich najbližšími príbuznými. Zároveň dôvody, pre ktoré súd nariadil náhradnú osobnú starostlivosť nad

maloletými sčasti pominuli, matka sa vrátila z výkonu trestu odňatia slobody a znova zastáva svoje rodičovské povinnosti voči maloletým deťom. Súd mal za preukázané, že v súčasnosti už zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti ich starému otcovi neplní svoj účel a je potrebné túto náhradnú starostlivosť nad maloletými zrušiť, a to aj s poukazom na nepriaznivý zdravotný stav starého otca maloletých. Navrhovateľka sa po prepustení z ÚVTOS vrátila do domácnosti k svojim maloletým deťom, aby mohla zastávať úlohu rodiča. Matka javí záujem o svoje maloleté deti a chce sa o nich starať. Rovnako so starostlivosťou o deti jej pomôžu vyššie uvedené subjekty, a po prepustení z výkonu trestu aj otec maloletých detí, ktorý o to prejavil záujem. Návrat matky do domáceho prostredia aspoň čiastočne obnovilo rodinu a rodinné spolunažívanie, ktoré je pre deti najvhodnejšou formou osobnej starostlivosti. Súd preto náhradnú starostlivosť ako formu len dočasnej a náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletými zrušil a deti zveril do osobnej starostlivosti matky, ako základnej, stabilnej a prirodzenej formy starostlivosti o maloleté deti.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 57 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok, písomne, trojmo. (§ 355 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. (§ 127 a § 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia.